

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

v roku 2024 si pripomínáme trojsté výročie narodenia Immanuela Kanta. Podujatia k tomuto výročiu sa počas celého roka organizujú v mnohých krajinách. V Nemecku sa v Berlínsko-brandenburskej akadémii vied v deň jeho narodenia, 22. apríla, konal slávnostný ceremoniál, na ktorom mal príhovor aj spolkový kancelár, pri tejto príležitosti vydali pamätnú dvadsaťeurovú mincu s vyrazeným citátom „*Der bestirnte Himmel über mir, und das moralische Gesetz in mir*“, a najväčšie vedecké podujatie sa uskutoční v Bonne, kde bude od 8. do 13. októbra prebiehať 14. medzinárodný kantovský kongres.

Svojím malým dielom do série týchto podujatí prispela v roku 2024 aj Prešovská univerzita v Prešove, na ktorej sa v dňoch 10. – 12. mája uskutočnila 15. medzinárodná vedecká kantovská konferencia, ktorá bola venovaná nielen Kantovmu výročiu, ale aj pamiatke profesora Lubomíra Belása, vďaka ktorému sa na Prešovskej univerzite v Prešove pred tridsiatimi rokmi objavili prvé práce, ktoré predznamenal začiatok kantovského výskumu na Slovensku. O ďalších desať rokov neskôr, v roku 2004, sa pod jeho vedením začal realizovať prvý vedecký projekt súvisiaci s výskumom Kantovej filozofie na Slovensku VEGA 1/1306/04 *Filozofický odkaz I. Kanta a súčasnosť*, a tieto projekty pokračujú až dodnes. Jedným z ich výsledkov je aj vydávanie časopisu *Studia Philosophica Kantiana*.

Predkladané číslo prináša tri vedecké štúdie v anglickom jazyku. Článok Tomasza Kupśa z Univerzity Mikuláša Kopernika v Toruni *Kant's Project of Perpetual Peace Today (Kantov projekt večného mieru dnes)* upozorňuje na aktuálnosť Kantovho spisu *K večnému mieru* aj v dnešnej dobe a poukazuje na to, že idea mieru nemá byť zavrhnutá iba preto, že reálnosť jej dosiahnutia je ťažko uskutočniteľná. Autor príspevku sa zaoberá aj analýzou Kantovho projektu v kontexte súčas-

nej geopolitickej situácie, a to najmä v súvislosti s vojnou na Ukrajine.

Peter Šajda zo Slovenskej akadémie vied sa vo svojej štúdií *Working for Peace in Situations of Conflict: On Schmitt's Reception of Kant* (*Práca pre mier v konfliktných situáciách: O Schmittovej recepcii Kanta*) venuje pojmu politického nepriateľa v politickej filozofii Carla Schmitta, ktorý sa inšpiroval Kantovou teóriou večného mieru, i keď odmieta pojem nespravodlivého nepriateľa, ktorý zaviedol Kant. Šajda prichádza s návrhom, ktorý je komplementárny k tomu Schmittovmu aj Kantovmu a ukazuje, ako je možné politickými i existenciálnymi spôsobmi podporovať mier v konfliktnej situácii.

Kristína Bosáková z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v príspevku *Moving Around the Question of the Human. Was Kant an Anthropological Philosopher?* (*Uvažovanie nad otázkou človeka. Bol Kant antropologickým filozofom?*) ukazuje, že Kantova antropologická pozícia nie je len periférnym aspektom jeho filozofie, ale kľúčovým prvkom, ktorý súvisí so širšími epistemologickými, etickými a metafyzickými problémami. Autorka sa zasadzuje za komplexné chápanie Kantovej filozofie, ktoré uznáva ústredné postavenie ľudskej prirodzenosti a jej vývoj v kozmopolitnom rámci.

Časopis prináša aj tri recenzie. Jana Migašová predstavuje knihu Corduly Grewe *The Arabesque from Kant to Comics*, ktorá mapuje prevracajúcu premenu arabesky z ikonoklastickej literárnej teórie raného nemeckého romantizmu až po estetické experimentovanie v avantgarde a populárnej kultúre.

Marek Stachoň vo svojej recenzii knihy Petra Unruha *Kant und der Weltföderalismus. Zur Grundlegung und Aktualität von Kants global-politischer Philosophie* poukazuje spolu s autorom na aktuálnosť Kantovej predstavy svetového federalizmu v kontexte dnešnej politickej filozofie a v kontexte politickej reality.

Recenziu anglického prekladu knihy Saloma Friedlaendera *Kant for Children*, ktorý vychádza sto rokov po origináli a je doplnený o šesť štúdií k tejto Friedlanderovej práci, prináša Monika Homulková, ktorá oceňuje aj to, že táto kniha má potenciál zaujať mladých ľudí a širšiu verejnosť.

Všetky tri štúdie, ako aj knihy, ktoré nám predstavujú autori recenzií, sú vysoko aktuálne. Poukazujú na to, že Kantova filozofia, jeho dôkladné skúmanie ľudskej situácie, neochvejná oddanosť morálnym zásadám, jeho mierový projekt a jeho hľadanie odpovede na štvrtú otázku „*Was ist der Mensch?*“ nás naďalej inšpirujú a sú pre nás výzvou.

Touto cestou pozývame všetkých, ktorých tieto myšlienky zaujali, aby sa s chuťou začítali do predkladaného čísla, ako aj Kantových prác, ktoré sú dodnes dôležitým a inšpiratívnym zdrojom filozofického uvažovania. Nech tieto oslavy trojstého výročia nie sú len spomienkou, ale oživením Kantovho filozofického odkazu vo svete, ktorý zápasí s vážnymi politickými, etickými aj existenciálnymi otázkami. Oslávme Kantov odkaz tým, že sa budeme jeho dielom zaoberať aj naďalej.

Sandra Zákutná
jún 2024